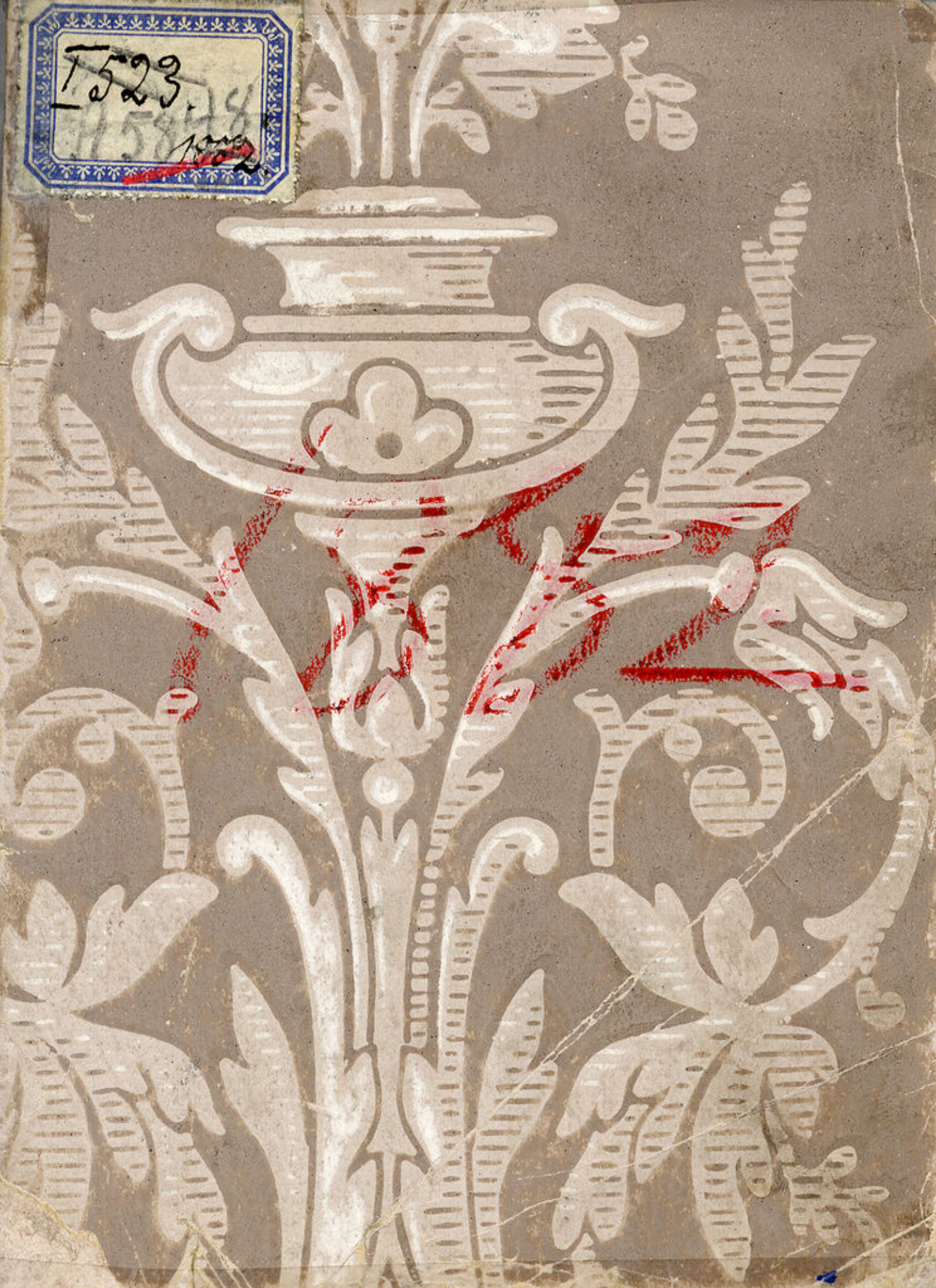

Gesti-maa-rahwa
K a l e n d e r
eht

Täht-Raamat

1882

aasta peale pärast meie

Issanda Jeesuse Kristuse
sündimist.

Sel aastal on 365 päawa.

Tallinnas,

trükitud Lindfors'i värijate kirjade ja kuuluga.

Märkide seletus.

- Noor=kuu. ☉ Täis=kuu.
 D Esimene weerand. C Wiimne weerand.
 e. l. enne lõunat. — p. l. pärast lõunat.
 B. Püha. — p. pärast ehk pääw.

Aasta muutmised.

- Kewade** hakkab 8. Vaastu-kuu pääwal kellu 6 p. l. Siis on pääw ja öö ühe pikkused.
Suwi hakkab 9. Jaani-kuu pääwal kellu 2 p. l. Siis on meil kõige pikem pääw.
Sügise hakkab 10. Mihkli-kuu pääwal kellu 5 e. lõunat. Siis on jälle pääw ja öö ühe pikkused.
Kalwe hakkab 9. Jõulu-kuu pääwal kellu 11 p. lõunat. Siis on meil kõige lühem pääw.

Vääwa warjutamised.

- Sel aastal on kaks Vääwa-warjutamised. Esimene hakkab 5. Lehe-ku p. kellu 7,50 minut. e. l. ja lõppeb kellu 8,25 minutid enne lõunat.
 Teine 30. Wiina-l. p. meil nägematta.

ENSU TA
 Kirjandusmuuseumi
 Arhiivraamatukogu

Tsensuri poolest lubatud. — Tallinnas, 30. Wiina-l. 1881.

38230

Aastaid arwatakse tänawu:

	Aastat.
Maailma loomisest	5831
Jeesuse Kristuse sündimisest	1882
Tartu linna ülesehitamisest	852
Ristiinsu Riamaale tulemisest	691
Tallinna ülesehitamisest	663
Pärnu linna alustamisest	627
Raamatude trükkimise hakatusest	442
Luteruse õige usu üleswõtmisest	365
Kindworsti trükkimise hakatusest	249
Wanast karkust	225
Wäe Brandenburgi minemisest	204
Toompää ärapõlemisest	198
Suurest näljast Riia- ja Tallinna maal	187
Peeterburgi linna ülesehitamisest	179
Teisest karkust	172
Eestimaa Wene-riigi walitsuse alla saamisest	172
Tartu suure kooli alustamisest	80
Uute rõugete panemisest	79
Prantolaste Moskwas olemisest	70
Eesti-maa priiuse kuulutusest	65
Meie Keisri Herra Aleksandri III. jündim	36
Riia-maa priiuse kuulutusest	63
Jumalateenistusest uue kiriku-seäduise järel	48
Krimi sõda hakatusest	28
Meie Keisri Herra Aleksandri III. walitsuse hat ..	1
Wiimsest hinge kirjutusest	24
Wene-maa priiuse kuulutusest	21

Nääri pööw. — Kristuse ümberlõikamifest. Luuk. 2, 21.

1 Reede	Nääri pööw	Mita Jumal!
2 Laupäaw	Nabel, Set	

P. p. Nääri. — Jeesus põgeneb Egiptuse m. Matt. 2, 13—23.

3 Pühap.	Genof	Lume
4 Esmasp.	Metuusala	
5 Teisip.	Siimeon	6, 14' p. l.
6 Restnäd.	3 Kuninga P.	
7 Neljap.	Juljaanus	sadu.
8 Reede	Erart	
9 Laupäaw	Beatus	

1. P. p. 3 R. P. — Jeesus 12 aastat wana. Luuk. 2, 41—52.

10 Pühap.	Paawli pw.	Paras
11 Esmasp.	Chwraim	
12 Teisip.	Rein	9, 24' e. l.
13 Restnäd.	Hilaarius	
14 Neljap.	Robert	tül m.
15 Reede	Tiidrit	
16 Laupäaw	Kiispert	

2. P. p. 3 R. P. — Pulmad Kaana linnas. Joan. 2, 1—11.

17 Pühap.	Ennise p.	Kõwa
18 Esmasp.	Alfel	
19 Teisip.	Saara	tül m.
20 Restnäd.	Waab. Seb.	
21 Neljap.	Meetu	7, 37' e. l.
22 Reede	Madleena	
23 Laupäaw	Lotta	

9. P. e. ül. P. — Wiina mäest. Matt. 20, 1—16.

24 Pühap.	Timoteus	Tuisused
25 Esmasp.	Paawli ümb.	
26 Teisip.	Polikarpus	ilmad.
27 Restnäd.	Krisostomus	
28 Neljap.	Kaarel	10, 13' e. l.
29 Reede	Saamuel	
30 Laupäaw	Nadelgunde	

8. P. e. ül. P. — Külwi mehest. Luuk. 8, 4—15.

31 Pühap.	Ann	
1. f. p. tõuseb p. f.	8,50 m.	weereb alla f. 3,29 m.
11.	8,33	3,52
21.	8,11	4,29

1 Esmasp.	Pirita	
2 Teisip.	Küünla pw.	Eume
3 Restnäd.	Hanna	
4 Neljap.	Weroonika	jadu.
5 Reede	Algaate	
6 Laupääd	Toora	4, 29' e. l.

Paaſtu Püha. — Pime tee ääres. Luuk. 18, 31—43.

7 Pühap.	Rihkard	
8 Esmasp.	Saalomon	Selged
9 Teisip.	Wastla pw.	
10 Restnäd.	Tuhka-pääw	ilmad.
11 Neljap.	Cedu	
12 Reede	Gilaalia	11, 10' p. l.
13 Laupääd	Benigna	

1. P. Paaſtus. — Kristust kiusataſe. Matt. 4, 1—11.

14 Pühap.	Walentin	
15 Esmasp.	Wauſtia	Tuulne
16 Teisip.	Juula	
17 Restnäd.	Palwe pääw	ja
	Kwatember	

18 Neljap.	Konfordia	külmad
19 Reede	Siim. Aapoſt.	
20 Laupääd	Cigarius	ilmad

2. P. Paaſtus. — Kananea naeſeſt. Matt. 15, 21—28.

21 Pühap.	Jesaias	2, 19' e. l.
22 Esmasp.	Peetri pw.	
23 Teisip.	Miina	
24 Restnäd.	Madise pw.	ja
25 Neljap.	Wiktor	
26 Reede	Nektor	
27 Laupääd	Leander	lund.

3. P. Paaſt. — Kristus aſab kuraſid wälja. Luuk. 11, 14—28.

28 Pühap.	Juſtus	11, 7' p. l.
-----------	--------	--------------

1. f. p. iduseb	p. f. 7,46 m.	weereb	alla f. 4,46 m.
11.	" 7,19	"	5,11
21.	" 6,49	"	5,34

1 Esmasp.	Albiinus	
2 Teisip.	Medea	Behmed
3 Restnäd.	Kunigunde	
4 Neljap.	Adrian	
5 Reede	Angelus	talwe ilmad.
6 Laupääm	Gottwrid	

4. P. Paastus. — Kristus sündis 5000 meest. Joan. 6, 1—15.

7 Pühap.	Perpetua	1, 56 p. 1.
8 Esmasp.	Pöörpääm	
9 Teisip.	Prudentius	Saeab
10 Restnäd.	Mikeus	
11 Neljap.	Konstantin	
12 Reede	Gregor	räitsakast.
13 Laupääm	Ernst	

5. P. Paastus. — Jeesus ristis kiviid. Joan. 8, 46—59.

14 Pühap.	Sakaarjas	3, 12 p. 1.
15 Esmasp.	Matilde	
16 Teisip.	Aleksander	
17 Restnäd.	Truuta	Sula.

18 Neljap.	Raabriel	Tuulesed
19 Reede	Joosep	
20 Laupääm	Olga	päwad.

6. P. Paastus. — Kristuse ristisestimine Matt. 21, 1—9.

21 Pühap.	Pent	7, 26 p. 1.
22 Esmasp.	Rahwael	
23 Teisip.	Tiits	
24 Restnäd.	Kaasimir	Udune
25 Neljap.	Suur Neljap.	
	Paastu Marja p.	
26 Reede	Suur Reede	ja heitlik,
27 Laupääm	Kustaw	

8. ül. P. — Kristuse ülestõusmine. Mark. 16, 1—8.

28 Pühap.	1 Ülestõus. P.	
29 Esmasp.	2 Ülestõus. P.	niiste.
30 Teisip.	Adonis	
31 Restnäd.	Tetlaus	8, 9 e. 1.

1. l. p. 18useb	p. l. 6, 22 m.	weereb alle l. 5, 59 m.
11. "	5, 56	6, 22
21. "	5, 22	6, 46

1 Neljap.	Paulina	
2 Reede	Teodora	Wilu.
3 Laupääd	Berdinand	

1. P. p. ül. P. — Kinnipandud ukseid. Joan. 20, 19—31.

4 Pühap.	Ambroosius	
5 Esmasp.	Matšim	11, 17' p. l.
6 Teisip.	Kõlestin	
7 Restnäd.	Aaron	Pilwes
8 Neljap.	Viboorius	
9 Reede	Boogislauß	
10 Laupääd	Esekiel	ilmad.

2. P. p. ül. P. — Sea karjane. Joan. 10, 12—16.

11 Pühap.	Leo	Heitlikud
12 Esmasp.	Julius	
13 Teisip.	Iustiinus	8, 35' e. l.
14 Restnäd.	Künni pääd	
15 Neljap.	Olimpia	
16 Reede	Kariisius	ilmad.
17 Laupääd	Rudolhw	

3. P. p. ül. P. — Üürifese aja pärast. Joan. 16, 16—23.

18 Pühap.	Walerian	
19 Esmasp.	Tiimon	Saeab
20 Teisip.	Jakobine	
21 Restnäd.	Adolarius	10, 10' e. l.
22 Neljap.	Kajus	
23 Reede	Jüri pääd	wihma.
24 Laupääd	Albert	

4. P. p. ül. P. — Kristuse äraminemiseft. Joan. 16, 5—15.

25 Pühap.	Markuse p.	Soead
26 Esmasp.	Esekiel	muutlikud
27 Teisip.	Anastafius	
28 Restnäd.	Witalis	2, 14' p. l.
29 Neljap.	Reimund	
30 Reede	Grastus	ilmad.

1. l. p. tšuseb	p. l. 4,54 m.	weereb alla	p. l. 7,9 m
11.	" 4,26	"	7,34
21.	" 3,59	"	7,55

1 Laupääd | Wölbri p. | — 10. 4. 4. 8

5. P. v. üt. P. — Digest palumiseft. Joan. 16, 23—30.

2 Pühap. | Sigismund | Wihmased

3 Esmasp. | Heidmise pw. |

4 Teisip. | Wlorian |

5 Restnäd. | Rotard | 9, 12' e. 1.

6 Neljap. | Caewa min. p. |

(Suur + pääd)

7 Neede | Ulrika | ilmad.

8 Laupääd | Tanislaus | — 11. 4. 4. 4

6. P. v. üt. P. — Nõdmustajast waimust. Joan 15, 26—16, 4.

9 Pühap. | Rigula p. |

10 Esmasp. | Kordian | Selge ilm.

11 Teisip. | Panfratfius |

12 Restnäd. | Henriete |

13 Neljap. | Serwatfius | 2, 20' e. 1.

14 Neede | Kristjan |

15 Laupääd | Sohwi | Heitlikud.

Neli Pühi. — Pühast Waimust. Joan. 14, 23—31.

16 Pühap. | 1 Melipühi p. | ilmad.

17 Esmasp. | 2 Melipühi p. | Ilusad

18 Teisip. | Gerik |

19 Restnäd. | Kwatember |

20 Neljap. | Pil | 10, 12' p. 1.

21 Neede | Pontufina |

22 Laupääd | Miili | kewadesed

Kolmainu Jumala P. — Jeesus ja Nikodeemus. Joan. 3, 1-15.

23 Pühap. | Tesideerius |

24 Esmasp. | Ester | sojad

25 Teisip. | Urbani p. |

26 Restnäd. | Ceduard |

27 Neljap. | Ludolw | 6, 49' p. 1.

28 Neede | Willem |

29 Laupääd | Mart | ilmad.

1. P. v. 3. a. J. P. — Nikas mees ja Laatsarus. Lunk. 16, 19—31.

30 Pühap. | Wigand |

31 Esmasp. | Aliide |

1. f. p. tõuseb p. f. 3,35 m., weereb alla f. 8,19 m.

11. " 3,13 " 8,42

21. " 2,57 " 9

1 Teisip.	Kotsalt	Parajad
2 Restnäd.	Martellus	
3 Neljap.	Emma	8, 12' p. l.
4 Reede	Darius	
5 Laupääd	Bonifaatius	ilmad.

2. P. p. 3 a. J. P. — Suurest õhtu söömaajast. Luuk. 14, 16—24.

6 Pühap.	Artemius	Ilusad
7 Esmasp.	Eukretia	
8 Teisip.	Medardus	selged
9 Restnäd.	Bertram	ilmad.
	Pitkem pw.	
10 Neljap.	Hans	
11 Reede	Barnabas	7, 40' p. l.
12 Laupääd	Basilides	

3. P. p. 3 a. J. P. — Arakadunud lambast. Luuk. 15, 1—10.

13 Pühap.	Tobias	
14 Esmasp.	Tetlow	
15 Teisip.	Wiidi pw.	Pilwene.
16 Restnäd.	Justina	

17 Neljap.	Nikander	
18 Reede	Homerus	
19 Laupääd	Kerwaasius	7, 47' e. l.

4. P. p. 3 a. J. P. — Olge armulised. Luuk. 6, 36—42.

20 Pühap.	Wlorentin	Tuulised
21 Esmasp.	Rael	
22 Teisip.	Karoliina	ilmad.
23 Restnäd.	Basilius	
24 Neljap.	Jaani pääd	
25 Reede	Webronia	11, 31' p. l.
26 Laupääd	Jeremias	

5. P. p. 3 a. J. P. — Rohke kalasaa. Luuk. 5, 1—11.

27 Pühap.	7 magaja p.	Tuleb wihma
28 Esmasp.	Josua	
29 Teisip.	Peetri Paw. p.	müristab.
30 Restnäd.	P a a w l i m. p.	

1. P. p. tõuseb p. l.	2,46 m.	weereb alla p. l.	9,14 m.
11. "	2,45	"	9,19
21. "	2,52	"	9,15

1 Neljap.	Teobald	
2 Reede	Heina M. pw.	
3 Laupääd	Korneelius	8, 40' p. l.

6. P. p. 3 a. J. P. — Wariseride õigusest. Matt. 5, 20—26.

4 Pühap.	Ulrik	
5 Esmasp.	Anselm	
6 Teisip.	Hektor	Selged
7 Restnäd.	Temeetrius	
8 Neljap.	Kilian	
9 Reede	Kirillus	ilmad.
10 Laupääd	7 wenda	

7. P. p. 3 a. J. P. — 4000 meest sõõdetakse. Mark. 8, 1—9.

11 Pühap.	Gleonoora	11, 57' e. l.
12 Esmasp.	Hindrek	
13 Teisip.	Mareta pw.	Selged
14 Restnäd.	Bonawent	
15 Neljap.	Apost. jäg.	sojad
16 Reede	August	ilmad.
17 Laupääd	Aleksius	

8. P. p. 3 a. J. P. — Wale prohwetitest. Matt. 7, 15—23.

18 Pühap.	Rosina	3, 41' p. l.
19 Esmasp.	Bridrika	
20 Teisip.	Elias	
21 Restnäd.	Taanial	Kuivad
22 Neljap.	Maarja Mad.	
23 Reede	Oskar	ilmad.
24 Laupääd	Kristiina	

9. P. p. 3 a. J. P. — Illekohtune majapidaja. Luuk. 16, 1—9.

25 Pühap.	Jakobi pw.	5, 52' e. l.
26 Esmasp.	Anu	
27 Teisip.	Marta	Soe
28 Restnäd.	Plaato	wihmased
29 Neljap.	Olawi pw.	
30 Reede	Abdon	päwad.
31 Laupääd	Kristwrid	

1. l. p. tõuseb	p. l. 3,7 m.	weereb alla f. 9,3 m.
11.	3,26	8,45
21.	3,48	8,23

10. P. p. 3a. J. P. — Jeruusalema ärarikunnefest. Lunk. 19, 41-48.

1 Pühap.	Peetri wang.	10, 49' p. l.
2 Esmasp.	Hanibal	
3 Teisip.	Gleasar	
4 Restnäd.	Tominiuis	Kuiwad
5 Neljap.	Oswald	
6 Reede	Krist. ärafel.	ilmad.
7 Laupäaw	Alaine	

11. P. p. 3a. J. P. — Wariserist ja tõlnerist. Lunk. 18, 9-14.

8 Pühap.	Geerhard	Paras
9 Esmasp.	Romaanus	
10 Teisip.	Lauritse p w.	2, 34' e. l.
11 Restnäd.	Herm	
12 Neljap.	Klaara	
13 Reede	Ellu	foe.
14 Laupäaw	Eiseebius	

12. P. p. 3a. J. P. — Kurdist ja keeletumast. Mark. 7, 31-37.

15 Pühap.	Rufi M. p w.	
16 Esmasp.	Ifaat	10, 58' p. l.

17 Teisip.	Wilibald	
18 Restnäd.	Leeno	Wihmased
19 Neljap.	Seebald	
20 Reede	Pärnard	ilmad.
21 Laupäaw	Rut	

13. P. p. 3a. J. P. — Preestrist ja Lewitist. Lunk. 10, 23-37.

22 Pühap.	Wilibert	
23 Esmasp.	Sakeus	3, 5' p. l.
24 Teisip.	Pärtli p w.	
25 Restnäd.	Ludwig	Sojad
26 Neljap.	Irenäus	
27 Reede	Gebhard	ilmad.
28 Laupäaw	Augustiin	

14. P. p. 3a. J. P. — Kümnest pidalitõbisest. Lunk. 17, 11-19.

29 Pühap.	Joan. huf.	
30 Esmasp.	Benjamin	
31 Teisip.	Nebeka	2, 38' p. l.

1. l. p. tõuseb	p. l. 4,9 m.,	weereb alla f. 7,59 m.
11.	4,36	7,27
21.	4,58	6,58

1	Refnäd.	Ekidius	
2	Neljap.	Liisa	Selge.
3	Reede	Reinard	
4	Laupääd	Kai	Tuulne.
15. P. p. 3 a. J. P. — Mammomast. Matt. 6, 24—34.			
5	Pühap.	Mooses	
6	Esmaasp.	Magnus	Wihmased
7	Teisip.	Reegina	
8	Refnäd.	Maarja sünd.	3, 7 p. 1.
9	Neljap.	Bruno	
10	Reede	Pööri pw.	ilmad.
11	Laupääd	Kerhard	
16. P. p. 3 a. J. P. — Rainsi linna furnast. Luul. 7, 11—17.			
12	Pühap.	Siirus	
13	Esmaasp.	Amaatius	Udused
14	Teisip.	+ üllendam.	
15	Refnäd.	Rwate mber	6, 49' e. l.
16	Neljap.	Leontiina	
17	Reede	Josepiina	ilmad.

18	Laupääd	Gottlob	
17. P. p. 3 a. J. P. — Weetõblsest. Luul. 14, 1—11			
19	Pühap.	Werner	
20	Esmaasp.	Wausta	Wihma.
21	Teisip.	Mattenfepw.	
22	Refnäd.	Moorits	3, 57' e. l.
23	Neljap.	Osea	
24	Reede	Joan. faam.	Pilwesed
25	Laupääd	Alewas	
18. P. p. 3 a. J. P. — Suurem käst. Matt. 22, 34—46.			
26	Pühap.	Joan. õpet.	
27	Esmaasp.	Adolw	ilmad.
28	Teisip.	Wentfel	
29	Refnäd.	Mihkli pw.	
30	Neljap.	Hiroonimus	7, 41' e. l.
1. f. p. tõuseb p. f. 5, 24 m., weereb alla f. 6, 27 m.			
11.	"	5, 47	5, 56
21.	"	6, 11	5, 26

1 Reede	Maarja f. p.	Külmetab
2 Laupääd	Woldemar	
19. P. p. 3 a. J. P. — Almatud inimesest. Matt. 9, 1—8.		
3 Pühap.	Eõituse p.	õse.
4 Esmasp.	Prants	Heitlikud
5 Teisp.	Wriidebert	ilmad.
6 Restnäd.	Luisa	
7 Neljap.	Mali	
8 Reede	Tomaasia	
9 Laupääd	Tioniifius	☾ 1, 34' e. l.

20. P. p. 3 a. J. P. — Pulma riidest. Matt. 22, 1—14.		
10 Pühap.	Arwid, Mai	
11 Esmasp.	Burfard	Wilud
12 Teisp.	Walwriid	
13 Restnäd.	Tereesia	
14 Neljap.	Kalikstus	☾ 4, 13' p. l.
15 Reede	Hedo	tuuled.
16 Laupääd	Kallus	

21. P. p. 3 a. J. P. — Kuninga mehe pojast. Joan. 4, 47—54.		
17 Pühap.	Leonhart	

18 Esmasp.	Luitase p.w.	
19 Teisp.	Luntsius	Tuleb
20 Restnäd.	Welitsian	
21 Neljap.	Ursal	☾ 7, 37' p. l.
22 Reede	Kaasanim. p.	
23 Laupääd	Sewerin	lund.

22. P. p. 3 a. J. P. — Kawalast sulast. Matt. 18, 23—35.		
24 Pühap.	Euteruse usu diendam. P.	
25 Esmasp.	Krispin	Segasea
26 Teisp.	Amandus	ilmad.
27 Restnäd.	Kapitolin	
28 Neljap.	Siimon Jud.	
29 Reede	Engelhard	
30 Laupääd	Abfalon	☾ 0, 59' e. l.

23. P. p. 3 a. J. P. — Kõhtu rahast. Matt. 22, 15—22.		
31 Pühap.	Wolfgang	
1. f. p.	tõuseb p. f. 6,34 m.	weereb alla f. 4,57 m.
11.	" 6,59	" 4,29
21.	" 7,25	" 4,2

1 Esmasp.	Pühade pm.	
2 Teisip.	Singede pm.	Eume-
3 Restnäd.	Gottlieb	
4 Neljap.	Ot	fadu.
5 Reede	Plandiina	
6 Laupääv	Käspär	 10, 21' e. l.

24. P. p. 3 a. J. P. Jäiruse tütreft. Matt. 9, 18—26.

7 Pühap.	Baltasaar	
8 Esmasp.	Klaudius	Külmad
9 Teisip.	Joobst	
10 Restnäd.	Mart, Luther	ilmad.
11 Neljap.	Mart, Piisk.	
12 Reede	Joonas	
13 Laupääv	Arkaadius	 3, 42' e. l.

25. P. p. 3 a. J. P. — Jerusaf. äraritm. Matt. 24, 15—26.

14 Pühap.	Priidik	
15 Esmasp.	Leopold	Muutlikud
16 Teisip.	Otomar	
17 Restnäd.	Alwens	ilmad.

18 Neljap.	Eära	
19 Reede	Liisbet	
20 Laupääv	Amos	 4, 36' p. l.

26. P. p. 3 a. J. P. — Wiimne kohtup. Matt. 25, 31—49.

21 Pühap.	Maarja ohw.	
22 Esmasp.	Setfilia	Külmatab.
23 Teisip.	Sewerin	
24 Restnäd.	Joofias	
25 Neljap.	Kadrina p.	Eumesadu.
26 Reede	Konrad	
27 Laupääv	Jetta	

1. Kr. tulem. P. — Kristuse sisesevitimine. Matt. 21, 1—9.

28 Pühap.	Künter	 5, 17' p. l.
29 Esmasp.	Gewert	
30 Teisip.	Andrese pm.	

1. f. p. iduies p. f. 7,52 m., weereb alla f. 3,37 m.
 11. " " 8,18 " 3,14
 21. " " 8,39 " 8,1

1 Restnäd.	Arend	
2 Neljap.	Kandidus	Rõva
3 Reede	Taali	
4 Laupääv	Parbo	külm.

2. Kr. tulem. P. — Wiimse pääwa tähtedeist. Luf. 21, 25—36.

5 Pühap.	Sabina	 6, 18' p. l.
6 Esmasp.	Rigula pw.	
7 Teisip.	Antoonia	
8 Restnäd.	Maarja saam.	Paras
9 Neljap.	Joachim	
	Eühem pääv	külm.
10 Reede	Judit	
11 Laupääv	Elis	

3. Kr. tulem. P. — Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2—10.

12 Pühap.	Ottilia	 5, 20' p. l.
13 Esmasp.	Luutsia	
14 Teisip.	Nikaasius	
15 Restnäd.	Kwate mber	Tuiskab.
16 Neljap.	Albiina	
17 Reede	Ignaatsius	

18 Laupääv | Kristohm

4. Kr. tul. P. — Joannese tunnistus. Joan. 1, 19—28

19 Pühap.	Lot	
20 Esmasp.	Abraham	 2, 29' p. l.
21 Teisip.	Tooma pw.	
22 Restnäd.	Peata	Lume
23 Neljap.	Dagobert	
24 Reede	Adam ja Ewa	sadu.
25 Laupääv	Jõulu 1 Püha	

P. p. Jõulu-Püh. — Imets panemiseist. Luul. 2, 33—40.

26 Pühap.	Jõulu 2 Püha	Parajad
27 Esmasp.	Joan. Ewang.	
28 Teisip.	Süüta laste pw.	 7, 38' e. l.
29 Restnäd.	Noa	
30 Neljap.	Taawet	talwe ilmad.
31 Reede	Silvester	

1. k. p.	Jõuluse p. k.	8,53 m.	weereb alla k.	2,56 m.
11.	"	9,1	"	2,58
21.	"	9,3	"	3,7

Postide mineminne ja tuleminne Rubermangu posti-kontoris Tallinnas.

Postid lähwad Peterburi ja Tartu: igap. mis kõik ramatud ja pakid wiivad, kello 9 õhto; Baltiski iga päew 10, 30 hom.; Mitga üle Perno: Esmaasp. ja Nelsasp. 12 l. a., Riga: ilma rahata ramatud, Teisip. ja Reede 5 õhto; Plesko: üle Paide ja Paide: iga päew 9 p. l.; Sapsalo ja Wirtso (Werder): Teisip., Reede ja Laup. 1; — Postid tulewad iga päew Peterburist ja Tartust, mis kõik ramatud ja pakid toowad 8, 23 hom.; Baltiskist: iga päew 8, 57 õhto; Mias üle Perno: iga Teisip., Reesk. ja Laup. 10 hom.; Plesko: linna: iga päew 9 õhto; Paidest tulewad Postid: Teisip., Nelsasp., Reede ja Laup.; Sapsalust ja Wirtso Jaama: iga Reesk., Laup. ja Pühapäewal.

Kroonupühad,

mis ue kiriku seaduse järele ka Maakirikutes nenda kui Paastu jutluse päewad tulewad pidada:

- 1) Künla-kuu 26. p. Meie suure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi sündimise päew.
- 2) Paastu-kuu 1. p. Meie suure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi walitsuse hakatuse päew.
- 3) Lehe-kuu 6. p. Tšesarewitsi Suurwürsti Nikolai Aleksandrowitsi, Wenetiigi aujärje päris pärija sündimise päew.
- 4) Heina-kuu 22. p. Meie suure Keisri Proua Maria Weodorowna nime päew.
- 5) Eõikuse-kuu 30. p. Meie suure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi nime päew.
- 6) Talwe-kuu 14. p. Meie suure Keisri Proua Maria Weodorowna sündimise päew.

- 7) Jõulu-kuu 6. p. Tšesarewitsi Suurwürsti Nikolai Aleksandrowitsi, Wene-riigi aujärje päris pärija nime päew.

Keisri Herra Suguselts.

Aleksander III. Aleksandrowits, kõige Wene-riigi walitseja ja Keiser, Pohla-maa Kuningas j. n. e., sünd. 26. Künla-k. p. 1845, walitseb 1. sest Paastu-k. p. 1881.
Maria Weodorowna, Keisri Proua, Daani kuninga tütar, sünd. 14. Talwe-k. p. 1847.

Nende lapsed:

- 1) Nikolai Aleksandrowits, Tšesarewits, Suurwürst ja Wene-riigi aujärje päris pärija, sünd. 6. Lehe-k. p. 1868.
- 2) Georg Aleksandrowits, Suurw., sünd. 27. Jüri-kuu p. 1871.
- 3) Azenia Aleksandrowna, Suurwürsti Printsess, sünd. 25. Paastu-k. 1875.
- 4) Mihail Aleksandrowits, Suurwürst, sündinud 22. Talwe-k. 1878.

Keisri herra wennad ja õed:

- 1) Wladimir Aleksandrowits, Suurwürst, sündinud 10. Jüri-kuu päewal 1847, tema proua Maria Pawlowna, Meklenburg-Swerini Printsess, sünd. 2. Lehe-k. p. 1854.

Nende lapsed:

- Küril Wladimirowits, Suurwürst, sündinud 30. Miskli-kuu 1876.
- Boris Wladimirowits, Suurwürst, sündinud 12. Talwe-k. 1877.
- Andreï Wladimirowits, Suurw., sünd. 2. Lehe-k. 1879.

- 2) **Aleksei Alekssandrowits**, Suurwürl, sünd. 2. Märrikuu pääwal 1850.
- 3) **Maria Alekssandrowna**, Suurwürlsti Printses, sündinud 5. Wiina-kuu p. 1853, Englandi Printsi Alfred Edinburgi Herzogi proua, sünd. 25. Heina-l. p. 1844.
- 4) **Sergei Alekssandrowits**, Suurw., s. 29. Jüri-kuu p. 1857.
- 5) **Paul Alekssandrowits**, Suurw., s. 21. Mihkli-kuu p. 1860.

Keisri herra tädid :

- 1) **Konstantin Nikolajewits**, Suurw., s. 9. Mihkli-l. p. 1827. Tema Proua **Aleksandra Josepowna**, Saksen-Altenburgi Printses, sündinud 26. Jaani-kuu pääwal 1830.

Nende lapsed, Suurwürltid :

- Nikolai Konstantinowits**, sünd. 2. Kükula-kuu p. 1850.
Olga Konstantinowna, sünd. 22. Leikuse-l. p. 1851, laulatati 15. Oktobri-kuu pääwal 1867, Krefa-Nigi Kuninga Georgiose prouaks.
- Weera Konstantinowna**, sünd. 4. Kükula-kuu p. 1854, Herzogi Wilhelmi Eugeni Württembergi proua, sünd. 8. Leikuse l. p. 1846.
- Konstantin Konstantinowits**, s. 10. Leikuse-kuu p. 1858.
Dmitri Konstantinowits, sünd. 1. Jaani-kuu p. 1860.
- 2) **Nikolai Nikolajewits**, Suurw., s. 27. Heina-kuu p. 1831. Tema Proua **Aleksandra Petrowna**, Holstein-Oldenburgi Printses, sündinud 21. Lehe-kuu pääwal 1838.

Nende lapsed :

- Nikolai Nikolajewits**, Suurw., s. 6. Talwe-kuu p. 1856.
Peter Nikolajewits, Suurwürl, s. 10. Märri-l. p. 1864.
- 3) **Mihail Nikolajewits**, Suurw., s. 13. Wiina-kuu p. 1832. Tema Proua **Olga Weodorowna**, Baadeni Printses, sünd. 8. Mihkli-kuu pääwal 1839.

Nende lapsed :

- Nikolai Mihailowits**, Suurw., s. 14. Jüri-kuu p. 1859.
Anastasia Mihailowna, Suurwürlsti Printses, sünd.

16. Heina-l. p. 1860; laul. Meissenburg-Sweriini kuningl. Printsi **Pridil Prantsi** prouaks.
- Mihail Mihailowits**, Suurw., s. 4. Wiina-kuu p. 1861.
Georg Mihailowits, Suurwürl, sünd. 11. Leikuse-kuu pääwal 1863.
- Aleksander Mihailowits**, Suurwürl, sünd. 1. Jüri-kuu pääwal 1866.
- Sergei Mihailowits**, Suurw., s. 25. Mihkli-l. p. 1869.
Aleksei Mihailowits, Suurw., s. 16. Jõulu-l. 1875.
- 4) Suurwürlsti Printses **Olga Nikolajewna**, sündinud 30. Leikuse-kuu pääwal 1822, Württembergi kuninga **Karl Wridrif Aleksandri** proua.
 - 5) **Katarina Mihailowna**, sünd. 16. Leikuse-kuu pääwal 1827, laulatati 4. Webruari-kuu pääwal 1851 Meissenburg-Streelitzi Hertsiogi **Georg August Ernst Adolw Karel Ludwig** prouaks.
- Würltid ja Printsesid Romanowski, Lehtenbergi Hertsiogid ja Hertsioginad :**
- Printses **Maria Maksimilianowna**, sünd. 4. Wiina-kuu pääwal 1841, laulatati 30. Jüni-kuu pääwal 1863 Baadeni Printsi **Ludwig Willem Augusti** prouaks.
- Würl Nikolai Maksimilianowits**, sünd. 23. Heina-kuu pääwal 1843.
- Printses **Eigenia Maksimilianowna**, sünd. 20. Paastu-kuu pääwal 1845, Oldenburgi Printsi **Aleksandri** proua, sünd. 2. Lehe l. p. 1844.
- Würl Eugen Maksimilianowits**, sünd. 27. Märri-kuu pääwal 1847.
- Würl Georg Maksimilianowits**, sünd. 17. Kükula-kuu pääwal 1852; tema proua Oldenburgi suurherisogliku Printses **Terefe**.

Hobuse-, weikse- ja kauba-laadad.

I. Cesti-maa Rubermangus.

- Anias:** Jüri-kuu 20mal ja 21mal pääwal.
- Uwinorme mõisas, Lahusu külas:** kauba-, lojuse- ja hooste-laad 5mal ja 6mal Wiina-kuu pääwal.
- Saabsalu-linnas:** 1) Neäri-kü 10mal ja 11mal pääwal. 2) Mikhli-kuu 14mal ja 15mal pääwal.
- Selterma (Hiioma) Mikhli-kuu** 19mal ja 20mal pääwal.
- Jõhwis:** 1) 18. ja 19. Künula-kuu pääwal. 2) Mikhli-kuu 24mal ja 25mal pääwal.
- Jõelähtmes:** nädal pärast Mikhli-pääwa.
- Reblasfes:** 1) 26mal Neäri-kuu p., lina-laad. 2) Mikhli-pääwal, 29 p., lina-laad. 3) 19mal Jõulu-k. p.
- Keila-kirikü juures:** 1) Esmaspääw pärast 3mat püha paastus 2 p. 2) Mikhli-p. ja loks pääwa se järele.
- Kiwilo-kõrtsi juures:** Künula-kuu 26. ja 27. pääwal.
- Koloweres:** 1) Neäri-kuu 17mal pääwal. 2) Wiina-kuu 4mal pääwal, 2 p.
- Kulina:** 19. ja 20. Wiina-kuu.
- Lihula-linnas:** 1) Esmaspääwal enne Wastla-pääwa. 2) Mikhli-kuu 24mal pääwal.
- Märjama-kirikü juures:** 3mal Kristuse tulemise Pühal.
- Mikhli-kirikü juures:** 29mal Mikhli-kuu pääwal.
- Misfi:** 24mal ja 25mal Wiina-kuu pääwal.
- Orgital:** Neäri-kuu 7mal ja 8mal pääwal.
- Paide-linnas:** 1) Künula-kuu 6mal ja 7mal pääwal. 2) Neljapäaw ja Reede pärast Illestoum. p. 3) Jaani-kuu 20mal ja 21mal pääwal. 4) Mikhli-kuu 10mal ja 11mal pääwal. 5) Talwe-kuu 10mal ja 11mal pääwal. 6) Jõulu-kuu 16mal ja 17mal pääwal.
- Paldiske-linnas:** 1) 2sel ja 3mal Künula-kuu pääwal. 2) Mikhli-kuu 21mal ja 22mal pääwal.

- Rakwere-linnas:** 1) Nari-kuu 27mal ja 28mal pääwal. 2) 8 pääwa pärast Lihawõte Esmaspääwal ja Teisipääwal. 3) Jaani-kuu 16mal ja 17mal p. 4) Mikhli-kuu 28mal, 29mal ja 30mal pääwal.
- Raplas:** 1) esimesel Esmaspäewal paastu kuus. 2) esimesel Reedel pärast Mikhli-pääwa.
- Tallinnas:** 1) Jaani-kuu 27mast päävast, 1 nädalas. 2) Mikhli-kuu 26mal, 27mal ja 28mal pääwal.
- Ue-mõisas, Lõuna-Harjumaal, Koseliskonnas, Kuivajõe-kõrtsi juures,** hakkab kolmandamal Teisipääwal Mikhli-k.
- Wigalas, Läänemaal, 15. ja 16. Talwe-kuu** pääwal.
- Witna kõrtsi juures, Palmse waldas:** 1) kauba- ja räime-laad 20mast kuni 23mal Jaani-kuu pääwani. 2) kauba-, lojuse- ja hooste-laad üks nädal enne Mikhli-pääwa, 3 pääwa. 3) kauba-, lojuse- ja hooste-laad Reeknädal, Neljapäaw ja Reede pärast Lihawõtet.
- II. Lihwlandi-maa Rubermangus.**
- Doompeal** enne lõunat hobuste näitus. Pärast lõunat saab Radrintalis hooste rammu kaitstud, ja hooste peremehed, kelle hobused on katmise juures illusamad ja tugewamad näinud, saawad kroonu poolest auupalka. Aga tunnistuse sedel peab iga mehel mõisa poolest kaasas ollema, et need hobused on wistist Cestimaa Rubermangu talurahwa juures kaswatud.
- Rubermangu** kohtu käsu järele ei ole luba, ei laupääwal ega pühapäawal laata pidada, waid, kui nenda juhtub, peab seda teise nädala esimesel argipääwal peetama.

II. Lihwlandi-maa Rubermangus.

- Abja-mõisas:** Mikhli-kuu 2sel ja 3mal pääwal.
- Adseli-mõisas:** 1) 9mal Teisipäew. p. 2) 9mal Mikhli-k. p.
- Antso-mõisas:** Mikhli-kuu 14mal pääwal.
- Audro-mõisas:** 1) Reede enne Wastla-pääwa. 2) 18mal ja 19mal Mikhli-kuu pääwal.
- Sidepere-kõrtsi juures (Wendra kihelk.):** 29 ja 30 Teisipäew. p.

Selme-mõisas: 15mal Leikuse-kuu pääwal.
Karksi-mõisas: 2sel Heina-kuu pääwal.
Kastna-mõisas: 8mal Mihkli-kuu pääwal.
Käo-mõisas: 10mal Mihkli-kuu pääwal.
Pilingi-mõisas: 29mal Leikuse-kuu 2 pääwal.
Kirepeäl: 17mal Mihkli-kuu pääwal.
Koorte-mõisas: 15mal Mihkli-kuu pääwal.
Rose-mõisas: 24mal Leikuse-kuu pääwal.
Kuresaare-linnas: 1) 10mal Heina-kuu p. hakkab suur
saksa laat. peetakse 10 päewa. 2) 15mal Mihkli-kuu p.
hobuse- ja weiske laat, 3 p. 3) 1sel Wiina-kuu p.
Remfali-linnas: 1) 27mal Künla-kuu pääwal, lina-laad.
2) 10mal Leikuse-kuu p. 3) 9mal Wiina-kuu p., lina-laad.
Lustiweres-m.: 15mal Wiina-kuu pääwal.
Lutsniti-m., Rõuge kihelkonnas, 6mal Wiina-kuu p.
Moiselaste-m.: 10mal Leikuse-kuu pääwal.
Mõnniste-m.: 10mal Mihkli-kuu pääwal.
Mustwees: Mardipääwal, 10mal Talwe-kuu pääwal.
Oldri-m.: 10mal Mihkli-kuu pääwal.
Oriku-m. Lõrtfi juures: 15mal Wiina-kuu pääwal.
Pattula-m.: 10mal Mihkli-kuu pääwal.
Pernu-linnas: 1) 20mal Märi-kuu p., hobuste laat, 3 p.
2) 1sel Heina-kuu p., 2 p. 3) 20mal Heina-kuu p.
saksa laat; peetakse 3 nädalat. 4) Weiske- ja hobuse
laat, 8masp. ja Leiksp. enne Mihkli-p. Wies laat pee-
takse 8masp. ja Leiksp. pär. 3mal Krist. tulemise p.
Põltsamaal: 17mal Mihkli-kuu pääwal.
Põlwe-tiriku juures: 8mal Mihkli-kuu pääwal.
Põdrawerre-m.: 1) 13mal Mihkli-l. p. 2) 5mal Talwe-l. p.
Purtiku-m.: 9mal Mihkli-kuu pääwal.
Pühajerwe-m., Otepä kihelkonnas, **Kuustagu** - laat,
4mal Wiina-kuu pääwal.
Rappinas: 1) 9mal Lehe-kuu p. 2) 4mal ja 5mal
Mihkli-l. pääw. 3) 5mal Wiina-l. p. 4) 5mal Jõulu-l. p.

Ria-linnas: 1) 7mal Märi-kuu p. 2) 20mal Künla-kuu
p., 8 päewa. 3) 20mal Jaani-l. p., 3 näd. 4) 20mal
Heina-l. pääw., wissa-laad. 5) 20mal Leikuse-l. p., 3 p.
Rosfi-m.: 24mal Leikuse-kuu pääwal.
Rõuge-m.: 8mal Mihkli-kuu pääwal, 8 päewa.
Sallatfi-m.: 15mal Mihkli-kuu pääwal.
Senno-m.: 21mal Mihkli-kuu pääwal.
Sindi-m.: 4mal Mihkli-kuu pääwal.
Taakeperi-m.: Selme kihelkonnas, 6. Mihkli-kuu p.
Taali-m.: Pärnu-linna juures, 9mal Wiina-kuu p.
Tartu-linnas: 1) Suur saksa laat, hakkab pääw pärast
3 Kuninga päewa, peetakse 3 nädalat. 2) 4. Künla-
kuu pääwal, lina-laad. 3) Peetri-laad, 29mal Jaani-
kuu pääwal. 4) 8mal Mihkli-kuu p. 5) 29mal Mihkli-
kuu p., Mihkli-laad. 6) 1sel Talwe-kuu p., lina-laad.
Tarwaste-m.: 1) 29mal Jaani-kuu pääwal, Peetri-laad.
2) 6mal Wiina-kuu pääwal.
Ue-mõisas, Willandimaal, 27mal Leikuse-kuu pääwal.
Walga-linnas: 1) Saksa laat hakkab 2sel Künla-kuu p.,
peetakse 8 p. 2) 26mal Jaani-kuu p. 3) 10mal Lei-
kuse-kuu pääwal. 4) 29mal Mihkli-kuu p., Mihkli-laad.
5) 20mal Talwe-kuu p. lina-laad. 6) 27mal Jõulu-
kuu pääwal suur saksa-laad, peetakse 8 päewa.
Wana - Antsm., Kraawi-Lõrtfi juures: 10. Mihkli-kuu p.
Wastse-linnas: Mihkli-pääwal, Raawanurme-laad.
Waste-m.: Willandi maal. 1) 24mal Leikuse-kuu p.
2) 2sel Wiina-kuu pääwal.
Wendra-m.: 20mal ja 21mal Mihkli-kuu pääwal.
Weski-m.: 15mal Wiina-kuu pääwal.
Willandi-linnas: 1) 25mal Märi-kuu p., 3 p. 2) Saksa
laat 2sel Künla-k. pääwal. 3) 15mal Künla-kuu p.,
lina-laad. 4) 8mal pääwal pärast Suurt Neljapäewa,
5) 22mal Jaani-kuu p., Jaani-laad. 6) 24mal Mihkli-
kuu p., Mihkli-laad. 7) 25. Talwe-kuu p., lina-laad.

Bolmeri-linnas: 1) 25mal Neäri-kuu p., lina-laot, 6 p.
2) 25mal Heina-kuu pääwal. 3) 21 sel Mikhli-kuu p.
4) 25mal Talwe-kuu, lina-laot.

Bolweti-m.: 16mal Talwe-kuu, lina-laot.

Bõnnu-linnas: 1) 15mal Kõünla-kuu pääwal, lina-laot.
2) 11mal Jaani-kuu pääwal. 3) 16mal Wiina-kuu p.
4) 10mal Jõulu-kuu p., lina-laot.

Bõhsus, Rõpina kihelkonnas: 1) 9mal Pehe-kuu pääwal,
Rigula-laot. 2) 10mal Jõulu-kuu pääwal.

Bõru-linnas: 1) 9mal Neäri-kuu pääwal, lina-laot.
2) 2 sel Kõünla-kuu p. 3) 22 sel Kõünla-kuu p. suur
salka laot, 8 pääwa. 4) 10mal Jõuri-kuu p., weikse-laot.
5) 24mal Jaani-k. p. weikse-laot. 6) 10mal Peik-k. p.
7) 24mal Mikhli-k. p., Mikhli-laot. 8) 9mal Wiina-k. p.
lina-laot. 8) 10mal Talwe-kuu pääwal, weikse-laot.

Narwa-linn peab lina, weikse ja hobuse-laota 6maast kunni
10ma Kõünla-kuu pääwani — ja 20maast kunni 23mal
Mikhli-kuu pääwani.

Paradiisi aid.

Ennemuistne jutt. H. R. Andersen'i järel.

Kord oli üks kuningapoeg. Kellelgi ei olnud
nii ilusaid raamatuid, kui temal. Kõiki mõis tema
omais raamatutes lugeda, mis maa-ilmas iial
sündind oli, ja mõis seda seal ka uhketes piltides
näha. Iga maa ja rahwa üle mõis tema seal
teadust saada, aga kus Paradiisi aid seisaks, selle üle
ei leidnud tema mitte sõnakest omais raamatutes.

Just seda tahtis tema aga teada ja just selle peale
mõitles tema kõige rohkem.

Kui kuningapoeg weel weike oli ja foolis käima
hakkama pidi, siis oli wana-ema temale jutus-
tand, et Paradiisi aidas kõik õed magusamad koo-
gid ja kõik lehed magusamat jooki täis oleksiwad.
Iga õie-koogi peal seisaks ükski jägu sellest tea-
dusest, mida foolis õpetakse. Mida rohkem teegi
sööks, seda targemaks ta saaks.

Seda oli kuningapoeg sel aeal uskunud; kui
tema aga suuremaks poisikeseks kaswis, rahkem
õppis ja oma teadusi kosutas, siis sai tema aru,
et Paradiisi aidas küll teistwiisi ilud ja anded
olema peakswad.

„Oh, miks noppis Gewa keelatud puust, miks
sõi Adam keelatud wiljast! Oleks mina seal
olnud! Seda ei oleks pidand sündima. Ialgi
ei oleks patt maa-ilma tulnud!“

Nenda mõitles kuningapoeg siis ja nenda ütles
tema ka nüüd, kus juba seitseteistkümmend aastat
wana oli. Paradiisi aid täitis kõiki tema mõtteid
ja tema igatsemisi.

Ühel pääwal läks tema üksi metsa, kuidas see
ikka tema kumbe oli. Ohta tuli peale, pilwed
ajakwad üles; wihma sadas, otse kui oleks taewas
üks wesiwäram. Pinedus kattis metsa, nagu
muidu süda-õffel. Kuningapoeg langes lord märja

rohu sisse maha, kord libises tema üle libeda kiwide, mis niisket kalju-maat katšivad. Kõik tikkus weest; waesel kuningapojal ei olnud mitte üht kuiwa lõnga ihu peal. Üle kõrge kiwiriinkade pidi tema ronima, kus wesi patšust samlast wälja tees; tema oli pea nõrkemas. Järsku kostis imelik kōhin kuningapoja kõrwa ja walguštut koobas paistis tema silma. Rest koobast põles suur tuli, et selle peal pōdra olets küpsetada wōinud, ja seda seal ka tehti. Sarmiline pōder oli wardasse pistetud ja keerutati kahe kuufekānnu wahel. Üks wanapoole naesterahwas, suur ja tugew nagu naeseriides mees, istus tule āāres ja pani ühe noti teise järele peale.

„Astu aga ligemale!“ ütles naene; „istu maha ja kuiwata oma riideid.“

„Tuul neelab siin kangeft!“ ütles kuningapoeg ja istus tule āāre.

„Küll lähed tuul weel waljumaks, kui minu pojad koju tulewad,“ ütles naene. „Sina oled siin tuulede koopas. Minu pojad on maa-ilma neli tuult. Kas saad sellest aru?“

„Kus sinu pojad on?“ küsis kuningapoeg. „Kui rumalast küsitakse, siis on raske kōsta,“ ütles naene.

„Minu pojad elawad oma enese meelt möōda. Nemad lõōwad pilwetega ratast, seal ülewal kuningapojas!“ Sellega näitas tuulede-ema kōega ülespidi.

„Ah soo!“ ütles kuningapoeg „Teie rāāgite natute toredast, ei ole ka nii ellsa kombetega, nagu mina muidu naesterahwast näinud olen.“

„Ja, neil ei ole wist muud tegemist! Mina pean wali olema, kui oma poisikeste üle walitseda tahan. Kas näed neid nelja kotti, mis seal seinas ripuwad? Nende eest on minu poistel seesama hirm, nagu sinul witsa eest. Mina kāānan oma poisja; seda wōin sulle ütelda, ja siis pistan neid kotti; ei minna seal palju pāri! Seal naad peawad siis seisma, ei pease enne wälja, kui mina ise heaks arwan. — Aga seal on juba üks!“

See oli Pōhjatuul, kes sisse astus. Külma wing taitis koobast, suured raheterad kargasiwad möōda pōrandat ja lumetibad lendasiwad ümberingi. Temal oliwad karunahka pükšid ja kuub; ülgelahast kübar ulatas üle kõrwide, pittad jeapurikad rippusiwad habeme külges ja üks rahetera teise järele libises kuue-kraest maha. „Urge minge järsku tule ligi“, ütles kuningapoeg. „Külm wōib nāu ja kāed wōtta.“

„Külm?“ ütles Pōhjatuul ja naeris, et koobas tōlas. „Külm on minu suurem rōōm. Aga mis rāšepapois sina oled? Kuida sina tuulede koopasse said?“

„Tema on minu külaline“, ütles wana; „kui sina selle tähendusēga ei lepi, siis wōib kotti pugeada! Kas mõistad nüüd?“

Waat', see aitab. Põhjatuul jutustas nüüd, kust tema tulnud ja kus ligi kuu aega olnud.

"Põhjamaalt tulen mina", ütles tema, "mina olin Wene üolge-küttidega karude-maal. Mina istusin ja tulkusin tüüri peal, kui meie Põhjatappist mööda purjetasime. Kui ford ärkasin, siis lendas tormilind ümber jalge. On see üks kentsakas loom! Lööb ford kangesti tiivadega, siis peab neid paigal ja näitab wälja kui purjetaw laew."

"Jutustada natuke lühemalt", ütles tuulede-ema. "Sina tulid karude-maalt?"

"Seal on kena! Põrand on nii siile, kui laia kiwi-waagna põhi! Poolsuland lumi, natuke sam-malt, terawad kiwid ja jeakaru- ja walaskala luud katawad maat, kui määratumad käed ja jalad. Wõiks arvata et päike ilalgi nende peale paistnud ei oleks. Mina puhusin natuke udu sisse, et wana kuuri näha wõis, mida ükstord purustatud laewast ehitatud ja üolge nahkadega kaetud oli, ikka lihapool wäljaspidi; jeakaru istus katusel ja mõmises. Mina läksin randa ja waatasin linnu-pesade sisse. Paljad linnupojad kääksusiwad ja ajasiwad nokad laiali lahti. Mina puhusin neile natuke furku, siis õppisiwad nokka kinni pidama. Gemal aelesiwad suured põhjailged, nagu elusad soolikad, siapeadega ja küünrapitkuse hammas-tega."

"Sa oskad jutustada, poeg!" ütles ema. "Wesi tuleb suhu, kui sind kuuleb".

"Siis algas jaht! Ahingaid paisati üolge rindu, et auraw meri wäljapurtšas, kui kargawast hallikast. Minule tuli ka minu mäng meele. Mina puhusin ja lastsin laewu oma jeapankade wahel pigistada. Kuida seal wilistati ja karjuti! Aga mina wilistasin waljumini. Laewadest wisati surnud ülgete kehad, kastid ja kõied jea peale. Mina raputasin lund nende peale ja kihutasin piigistatud laewu lõune poole, et soolaft wett maitseada saaksiwad. Ei need enam karude-maale tule!"

"Sina oled siis aina kurja teinud!" ütles tuulede-ema.

"Mis ma head tegin, seda wõiwad teised jutustada", ütles Põhjatuul. "Aga seal tuleb minu wend Väanetuul. Teda sallin ma rohkem kui teisi, temal on wilu mereõht juures".

"Kas see on weike Väanetuul?" küsis kuningapoeg.

"Väanetuul on ta küll", ütles wana, "aga nii wäga weike ei ole ta mitte. Enne oli ta kena poisike, aga see aeg on möödas".

Väanetuul näitas kui tallitsemata metsamees wälja. Temal oli lai kaapliibar peas; käes oli temal punasest puust leigatud kaigas. See oli Ameerika laiaft laanedest raiutud; wähem ei wõinud see olla.

„Kust sina tuleb?“ küsis ema.

„Metsa-laanedest“, ütles Väinetuul. „Sealt kus pitted liiane-väänid puust puusse keerlewad ja rägastikuks kokku kaswawad; kus toledad maod niiske rohu all roomawad ja kahejalgsed inimesed ülearu olema näitawad.“

„Mis sa seal tegid?“

„Mina wahtisin sügawa jõkke, waatasin, kuidas see kõrgeft kaljuringast kargates tolmuks lõhkes ja pilwete poole, wikerkaari kandma ruttas. Nägin metsihärga jões ujuma, aga woolawad keerud käisid üle tema wõimu. Pardi-parwega ühes ujus härg, need tõusiwad lendu, härg läks allawett. See oli minu meele järel. Puhusin tuulekeerud kokku, et ennemuistsed määratumad puud raskudes langesiwad ja killuks lõhkesiwad.“

„Muud sina ei teinud?“

„Baial rohulagetatel olen kuterpalli lõõnud, seal olen metsihobuseid kihutand ja olen palmipuudest pähklaid raputand. Ja, ja, küll minul juttu rääkida oleks! Aga kes kõiki wäljalobijeda tohib, mida teab. Tead seda jo isegi wana!“ Ja Väinetuul, wõttis ema kaelast kinni ja wapustas teda, et wana pea seljale langend oleks. See oli wägew ja tallitsemata pois.

Nüüd tuli Väinetuul. Temal oli turban peas,

nagu Türglasel ja lai mantel õlade peal, nagu liiwa-körblasel.

„Aga siin on launis külm“, ütles Väinetuul ja wiskas puid tule peale. „Rohe on tunda, et Põhjatuul enne tulnud.“

„Siin on nii pala, et jeakaru küpssetada wõiks“, ütles Põhjatuul.

„Sa oled ise jeakaru!“ ütles Väinetuul.

„Kas tahate kotti!“ küsis wana. Istu sinna liwi peale ja jutusta, kus sa olid.“

„Aafrikas, ema!“ kostis Väinetuul. „Mina olin Hottentotlastega Raffremaal lõwijahtis. Mis rohi seal lagestikkus kaswab! On se roheline! Seal kargas metskits ja seal lippas jaanalind minuga wõidu, aga minul on ikka kergemad jalad. Mina olin kollakas liiwa-körbes. Seal näitab maa wälja, nagu mere põhi. Mina juhtusin suure kaubarongi wasta. Nemad tapsiwad oma wiimase kameli, et joomawett saaks, aga palju naad ei leidnud. Ülemalt kõrwetas päike, alt kuumaw liiw. Ei ole liiwakörbel äärt ega otja. Mina weeretasin ennast liiwa sees ja keerutasin liiwa kõrgeks sammaks; oli see üks tants! — Oleks sa näinud, kui kohund kamel oli, ja kuidas kaupmees laia kuu üle oma pea mässis. Minu ette langes ta maha, nagu Allaa, oma Jumala ette. Nüüd on nemad maetud, aga kõrge liiwa-sammak seisab nende haua

peal. Kui ma seda kord laiali puhun, siis pleegib päike walgeid luid. Siis mõwad teekäijad näha, et siin ka enne inimesed olnud; ega seda muidu ütski usuks!"

"Sina oled siis jo aina kurja teinud!" ütles ema. "Kasi kotti!" Ja enne kui Võnnetuul arvata mõis, oli ema tema kehast kinni mõtnud ja teda kotti toppind. Seal ta nüüd aelses, aga ema istus koti peale, siis pidi ta juba wafka seisma.

"On tuliterased poisid!" ütles kuningapoeg.

"On küll!" ütles tuulede-ema, "aga sõna peawad naad kuulma. — Seal on neljas!" See oli Ibatuul; tema kandis Hhiinlase riideid. "Soo, tuled sina sealt nurgast?" ütles ema. "Mina arwasin, sa oleksid Paradiisi aidas käinud."

"Senna lendan mina wast homme", ütles Ibatuul. Homme on sada aastat, täis, kui wiimaks seal käisin. Müüd tulen Hhiinast, kus portselantorni ümber fargasin, et kõik kellad kõlasiwad. All uulitsa peal saiwad ülemad ja alamad riigiametnikud wemmeldada, et pilliroo=kepi killud lendasiwad. Suuga tänasiwad mehed oma isalikkahoolekandjat hea õpetuse eest, aga küll nende südames teised mõtted pöörlesiwad. Mina aga kõlitasin ikka kellasi kära sekka ja laulsin: tšing! tšeng! tšuu!"

"Sa oled wallatu pois!" ütles wana "Wäga

hea, et homme Paradiisi aida lendad; sealt tuled sa ikka haritud elowiisiga tagasi. Soo aga heaste tarkuse=hallikast ja too minule ka lähkretäis wett kaasa".

"Eks maa too!" ütles Ibatuul. "Aga miks sa Võnne-wenna kotti toppisid? Lase ta wälja! Tema peab minule tulilinnust*) jutustama; sellest tahab kuningas-neid Paradiisi aidas ikka kuulda, kui saea aasta pärast kord jälle senna lähen. Tee kott lahti! Sa oled mo kallid eideke ja mina annan sulle kaks taskutäit theet; see on meel nii roheline ja wärske kuida seda ise Hhiina põllul noppisin."

"Olgu peale", ütles ema. "Sa oled ikka mo hea pojake ja nüüd oled ka weel wärsket theet toonud. Sinu palwe peale teen koti lahti". Võnnetuul ronis kottist wälja, aga tema kõrwad seisiwad natuke longus. Ta häbenes ennast mõõra kuningapoja ees, kes tema karistust pealtwaatand oli.

"Tulilind saatis selle palmilehe", ütles Võnnetuul. "Wana ainus tulilind on oma saea=aastase elukäigu notaga selle lehe peale kirjutanud. Para-

*) Föniks, siin tulilind nimetatud, on Wana-Egyptlaste tähendus-juttude järel üks lind, kes ennast ise tuhaks põletab, kui wanaks jäänud on. Tuhast tõuseb tema noores kujuk jälle üles. Mida see tähendus-jutt wiimases põhjuses tähendab, sellest saawad lugejad küll ilma rittema seletamiseta aru.

diifi-neid wõib seda ise lugeda. Mina nägin, kuida tulilind tuld oma pesasse pani, ise peale asus ja tuhaks põles, nagu Hindomehe leff. — Kuida seal kuiwad raud rakkusiwad, kuida suits ja leef teerutas! Leef lendas taewa poole, tulilind põles tuhaks, aga tulipunane muna lõhkes paukudes ja noor tulilind lehwis wälja. See on nüüd ainus tulilind maa-ilmas ja kõikide lindude kuningas. Tema saadab omalt poolelt Paradiifi-neiule palju terwishid ja on tunnistuseks nokaga augu palmilehe sisse hammustand.“

„Wõtame nüüd õhtutoitu“, ütles tuulede-ema. Ja siis istusiwad nemad kõik küpsed pödra ümber ja wõtjwad toitu. Kuningapoeg istus Idatuule kõrwas ja sedawiisi saiwad nemad tuttawaks.

„Kuule, ütle“, alustas kuningapoeg juttu, „mis kuningas-neid see on, kellest räägite, ja kus on Paradiifi-aid?“

„Oho!“ ütles Idatuul, „tahaksid ehk wahest ka senna saada? Ja, see wõiks ka korda minna, kui homme minuga tulla tahad. Aga seda pean sulle ütleva, ükski inimene ei ole pärast Adama ja Gewa aega seal olnud. Külap ja esiwanemate lugu Biiblist tunned?“

„Tunnen küll?“ ütles kuningapoeg.

„Kui need Paradiifist wäljaetud saiwad, siis wajus aid maa alla, aga pääwapaiste, lahke õht

ja kõik tema ilud jäiwad temale. Seal elab Paradiifi-neid ja walitseb teiste neuwainude üle Paradiifi aidas. Tema elab seal ühe saare peal, kuhu surm ei ulata, kus elu nii kerge, lahke ja kena on! Istu homme minu selga, siis wõtan sind kaasa; küll ma seda toimetada wõin. Aga ära nüüd enam lorise, nüüd tahan mina magada.“

Ja siis nemad magasiwad. Kui kuningapoeg teisel hommikul ärkas, siis pani tema imeks, et kõrges üle pilwete, Idatuule selgas istus, kes teda tugewasti kinnipidas. Nemad oliwad kõrges, kerge õhu sees, metsad, põllud, jõed ja järwed paistsiwad nagu kaardi peal nende silma.

„Tere hommikut!“ ütles Idatuul. „Sina wõiksid ikka eel natuke magada; meie lendame nüüd üle laia lagedate, kus palju näha ei ole. On sul himu kirikutornist lugeda, siis wõib seda teha. Need paistawad sealt alt, nagu friidi-tipukesed roheline laua peal“. Need oliwad põllud ja heinamaad, mida Idatuul roheliseks lauaks nimetas.

„Rahju“, ütles kuningapoeg, „et mina sinu omakseid jumalaga ei jätnud. See oli väga rumal!“

„Uni wabandab“, ütles Idatuul, ja siis lendasiwad nemad kiiremini edasi. Kus nemad lendasiwad, seal wõis seda puude latwades oksade ja lehtede kohinast kuulda; lendasiwad nemad üle mere ja üle järwe, siis kõrkesiwad laened ja suured

laewad kumardasivad siigawast wette, nagu ujumad luiged.

Shtu jõudis ja suured linnad näitasivad imelikud wälja. Pea ühtes, pea teises paigas tõusis tule-walgus. See näitas wälja, kui oleksivad sädemed põlewast paberist wälja wurisend, kuidas lapsed seda mängides teewad ja wiimast sädet tõstrets nimetawad. Kuningapoeg lõi imekspannes läbi kofku, aga Idatuul käsits teda tasa olla ja ennast tugewast tema selgas kinni hoida, et maha ei kukuks ja ühegi kirikutorni otsa rippuma ei jääks.

Kotkas metsas lendab kiirest, aga Idatuul lendas kiiremini. Kassakas sõidab kiirest oma weikese hobuse selgas, aga Idatuul sõitis weel teistwiisi.

„Nüüd wõid Himaalaja mägestikku näha“, ütles Idatuul. „Seal on Asimaa kõige kõrgem mägi. Nüüd jõuame pea Paradiisi aida!“ Siis käänasivad nemad natuke lõdne poole ja pea tuli õilme- ja wilja lõhn nende wasta. Witgimarjad ja granatõunad kaswasivad metsas; wiinawäänide külges tõlkusivad walged ja punased kobarad. Siin läksivad nemad maha ja heitsivad pehme rohu peale puhkama, kus died tuuldes nikkutasivad, kui tahaksivad tulijaid sõbralikult teretada.

„Kas oleme nüüd juba Paradiisi aidas?“ küsis kuningapoeg.

„Ei ole weel!“ kostis Idatuul, „aga pea jõuame

meie senna. Kas nääd seal seda taljuseina ja pimedat koobast, kus wiinawäänid ees ripumad, nagu rohelisted afnakatted? Sealst peame meie läbi minema. — Mässi ennast minnu laia kuue sisse; siin kõrmetab päike, aga üks samm eemal on pakane külm. Vendab lind koopast mööda, siis on temal üks tiiw suwi-soojas, teine tiiw talwe-külm.

„On see see tee, mis Paradiisi aida wiib?“ küsis kuningapoeg.

Nüüd läksivad nemad koopa sisse. Seal oli tibe külm, aga see ei kestand kaua. Idatuul lautas omad tiivad lahti, need läikisivad kui tuli. — Mis koobas oli see! Suured kiwirünkad, millest wesi maha tilkus, tõlkusivad, imelikkudes kujudes nende pea kohtas. Kord oli koobas nii kitsas, et nemad käte ja jalgade peal ronima pidiwad, siis oli jälle nii kõrge ja lai, kui wäljas, lausa taewal. Kord näitas koobas jälle wälja, kui furnu-label, waitse orelitorudega ja kiwistanud orelitega.

„Kas meie läheme nüüd surmateed mööda Paradiisi-aida?“ küsis kuningapoeg. Idatuul ei annud wastust, näitas aga ettepidi ja sealt sarras sinaw valgus nende wasta. — Kiwirünkad, mis nende pea kohtas tõlkusivad, kadusivad rohkem ja rohkem, muutusivad ennast udus ja näitasivad wiimaks wälja, nagu selged walged pilwed kunpaistel. Nüüd olivad nemad lenamas

pehmes õhkus; see oli nii värste nagu mägedes, ja oli nii lõhnaw nagu roosid nurmel, mägede wahel.

Seal woolas jõgi, nii selge kui õht ise, ja kalad oliwad nagu hõbe ja kuld; punased angerjad mängisid wees ja puistisid siniseid sademeid; wee peal ujusid laiad wiferkaari-karwa kupulehed ja nende peal õitses puna-kollane leek, mis weest toitu imes, nagu lamp õlist. Marmoritiivist kindel sild, nii peen ja kunstlik, nagu oleks lõngast ja perledest põimitud, kõitis jõekallast õnnistuse saarega, kus Paradiisi-aed õitses.

Idatuul wõttis kuningapoja oma käte peale ja kandis teda üle silla. Seal laulsiwad lehed ja õied kenamat laulu omast noorusest, nii selge ja paefuwa häälega, kuidas innimese hääle seda iial ei lanna. Kas oliwad need palmipuud wõi määratumad sõnajalad, mis siin kaswasid; nii suuri, lapsakaid ja rohelisti puid ei olnud kuningapoeg iialgi weel näinud. Pitskats wäänides kõlusiwad imelikud wäänpuud, kuidas neid wana püha-raamatute peal kullaga maalitud olema näame; imelikud kolkuseadmised puu-wäänidest, diedest ja lindudest. Rohtus seisid linnuparwed laia sara-wa jabadega. Ja, se oli tõeste kõik nenda! — Aga ei, kui kuningapoeg nende külge puudutas, siis nägi tema, et need midagi muud ei olnud,

kui suured koprulehed, mis kui hiilgawad linnusuled särasiwad. Võid ja tiigred kargasid kui kasstessed läbi roheline wõsastiku, mis lillelõhnas lehwis, ja need kistjad näitasiwad siin wagad toduloomad olema. Perlekarwa sara-wa meigas lõi tiiwadega wasta löwi lakka ja arg metskits seisis nende kõrwas, nikutas peaga ja näitas himu, nende mängust osa wõtta.

Nüüd tuli Paradiisi-neid. Tema riided läikisidwad kui päike ja tema nägu oli nii pehme, nagu õnnelikku ema nägu, kes ennast oma lapse üle rõõmustab. Tema oli nii noor ja nii kena, ja kenad neidud käisiwad tema järel, igaühel oma sara-wa täht lehkawa juukseste sees.

Idatuul andis palmilehe tulilinnu kirjaga Paradiisi-neiu kätte ja neiu filmas särasiwad rõõmust. Siis wõttis tema kuningapoja käest finni ja wiis teda oma majasse, kus seinad roosilehe karwa olisidwad, mida päwapaiste wasta pööratakse. Ragi oli üks ainus sara-wa õis, ja mida kauemini selle peale waadati, seda kõrgemale wenis see. Kuningapoeg astus afna ette ja waatas läbi ruutude. Seal nägi tema hea ja kurja tundmise puud maoga, ja Adam ja Ewa seisid puu juures. „Kas nemad ei ole Paradiisist wälja aetud?“ küsis kuningapoeg. Paradiisi-neid naeratas ja seletas temale, et aeg afna-ruutude peale kõiki

seda sissepõletanud on, mis ilal maa=ilmas sünnis. Aga mitte nenda ei seisnud sündinud asjade kujud ruutude peal, tuida muidu maalitakse. Ei, neil kujudel oli elu sees, puud ja lehed liikuvad, inimesed tulivad ja läksivad, nii kui peegli klaasi ees. Kuningapoeg waatas läbi teise rundu. Seal seisis Jaakopi unenägu; kartsas läks otsekohe taewa ja inglid suure tiivadega käisivad üles ja alla. Ja, kõik mis iganes maa=ilmas sündinud, kõik see elas ja liikus afna=ruutude sees. Nii kunstlikusti kujusti võib aga üksi aeg walmistada.

Paradiisi=neid wiis oma wõerast lahkest suurde saali, mille seinad läbi paistsivad. Seal olivad kujud; üks nagu ikka kenam kui teine. Ünsate hulgas laulsivad, et kõik üheks rõõmulauluks kofusulas; kõrgele wenis nende hull, wiimased paistsivad laugelt nii weiled wälja, kui die pungad. Keskel saalis seisis lai puu, paksu kõluma oksadega; kullakarwa õunad rippusivad roheliste lehtede wahel. See oli see keelatud puu, millest Adam ja Eewa söönud olivad. Aga lehe külges rippus punnane tilk; se näitas wälja, nagu nutaks puu weriseid pisaraid.

„Läheme nüüd laewa“, ütles Paradiisi=neid, „seal wõime meie kõluma laenete peal kinnitust wõtta. Saem kõigub ja ei liigu paigast, aga kõik maa=ilma riigid ja maad weerewad mööda.“ —

Ja, see oli ime näha, tuida kõik rand liikus. Seal tulivad kõrgeid mäed, mis igawest lund oma pea peal kandsiwad, oma pilwetega ja oma metsadega, ja karjafarm kostis nii haledast ja igatsetes, ja mäe all lagedal laulis karjane. — Siis langutasivad Rõunemaa wiljapuud oma pittii oksile laewade; mustad luiged ujusivad wee peal ja isewiisi loomad ja õied paistsivad kaldal; see oli Austraalia, wiies maa=ilma jägu, mis seal mööda libises. — Preestrate laulud kostsivad, talitsemata rahwas kargas trumimide mürina ja luust tehtud pasunate kõla järel. — Egyptuse määratumad ehitused, langend sammad ja ennemuistsed Jumalate=kujud, poolest saadik liiwatuisust maetud ja taetud, läksivad nendest mööda. — Põhjawalgus lehwis üle Põhjamaa kustund tulemägede. — Need olivad kujutused, tuida neid surelik käsi ilalgi teha ei suudu. Kuningapoeg tundis ütlemata rõõmu oma südames; tema nägi weel sadakord rohkem, kui meie siin ülespanna suudame.

„Ja kas wõin mina ikka seia jääda?“ küsis kuningapoeg.

„Se on sinu enese asi?“ kostis Paradiisi=neid. „Kui sina ennast mitte Adamat kombel eksitada ei lase seda tegema, mis keelatud on, siis võib sina ikka seia jääda.“

„Ei mina keelatud puu wilja külsge ei puudu!“ ütles kuningapoeg. „Siin on jo tuhanded wiljad, mis niisama kenad on, kui need.“

„Katsu ennast läbi, ja kui sina tugew küll ei ole, siis mine Iduuulega koju tagasi. Tema lendab nüüd tagasi ja tuleb wast saea aasta pärast jälle seia. Siin läheb see aeg sinul mööda, kui sada tundi, aga kiusatuses on see pikk küll. Iga õhta, kui mina sinust lahkun, siis pean mina sind kutsuma ja hüüdma: Tule minuga! Ära sina aga tule mitte! Iga sammuga kaswab sinu igaldus suuremaks. Ästud sina saali, kus mina keelatud puu oksade all magan, siis pean mina sinu wasta naeratama, aga kui sina omad mokad minu suu peale piigistad, siis langeb sinu nähes Paradiisi aid maa alla ja on sinu kohta kadunud. Waljud tõrbede tuuled saawad sinu ümber hulguma, külm wihm saab sinu pea peale sadama; kurwastus ja häda saawad sinu osa olema.“

„Mina jään seia!“ ütles kuningapoeg. Iduuul jättis jumalaga ja ütles: „Ole kindel, siis näeme endid siin saea aasta pärast jälle! Jumalaga, jumalaga!“ Ja Iduuul lautas omad tiivad lahti; need läikisid kui kiwad wälgutuled Leiuskuse õhtutel, ehk kui taewa wehklemised talwel.

Jumalaga, jumalaga!“ kõlas puudest ja õiedest. Toonekured seadsiwad ennast rongi ja saatsiwad

Iduult Paradiisi aia piirest saadid, nagu lehmivad linnid.

„Nüüd algawad meie mängud,“ ütles Paradiisineid. „Kui need lõpewad ja päike wau, siis kutsun mina sind. Aga ära sina tule mitte! Iga õhta läbi sada aastad, pean mina sind kutsuma; igaford kui aeg möödas, jääb sinu jõud kindlamaks ja wiimaks ei mõtle sina enam koguini mitte selle peale. Täna on esimene õhta; nüüd olen mina sind ette walmistand.“

Ja Paradiisineid wiis teda walgeist lilledest ehitatud saali. Kollased õilme-naramad oliwad kuld-kandleid, millest mänguhääled kõlasiwad. Kenad neid õhufeses walges riides mängisid ja laulsiwad omast õnnelikust elust, mis igawest kestab ja kuidas Paradiisi aid igawest õitseb.

Päike wau alla. Kõik taewas läikis kui kuld ja säras hiilgawate seinade peal. Kuningapoeg jõi wahutawat Paradiisi-wiina, mida neid temale pakusiwad ja tundis üht õune omas südames, kuidas seda ilalgi enne tunnud ei olnud. Tema nägi kuidas saali tagumine sein taganes ja kuidas hea ja kurja tundmise puu hiilgas, et silmade peale hakkas. Laul kostis nii pehmet ja nii meelitawalt kui ühe ema hää, kes ütleb: „Minu laps, minu armas laps!“

Paradiisineid kutsus käega ja hüüdis: „Tule

minuga! Tule minuga!" Ja kuningapoeg ruttas tema järel, unustas oma tõutust, unustas seda juba efimesel õhtal, ja Paradiisi-neid kutsus käega ja hüüdis lahke häälega. Kõngemaks läks õilme-lõhu ümberringi, wägewamast kõlasiwad tandleed. Kuningapoja silma ees oli, kui seisaksiwad tuhanded lahke-näuga pead saalis, nikutaksiwad tema poole ja laulaksiwad: „Inimene peab kõiti tundma, inimene on kõige maa-ilma isand!" Tilgad teelatud puu lehtedes ei näitanud enam wälja kui werised pisarad, waid kui punased särawad tähed. „Tule minuga, tule minuga!" kõlasiwad wärisewad hääled, ja iga samm juures, mida kuningapoeg edasi astus, palitasiwad tema palged palawamalt, woolas tema weri teewamalt soonte sees. „Mina pean minema!" ütles tema. „Ega see patt ei ole, ega see patt olla ei wõi! Miks mina teaduse ja rõõmu järel käia ei wõi? Mina tahan aga näha, kuidas Paradiisi-neid puhkab. See ei ole veel midagi; kui mina aga oma mokki tema suu peale ei piigista ja seda mina ei tee. Mina olen kindel ja minu tahtmise wägi on tugev!" Paradiisi-neid käänas puu oksad kõrwale ja kadus nende peite. „Weel ei ole mina pattu teinud!" ütles kuningapoeg, „ja mina ei taha pattu teha!" Ja siis käänas tema teelatud puu oksad kõrwale ja waatas nende alla. Seal magas

Paradiisi-neid, nii tena, kui ainult waimu-neid Paradiisi-aidas tena olla wõib. Ja waimu-neid naeratas unes, ja kuningapoeg kummardas ennast tema üle ja nägi pisaraid tema silmalaude wahel. „Nutad sinna minu üle?" ütles kuningapoeg waitse häälega: „Ära nuta, ja teaduse-tuju! Müüd wast mõistan mina Paradiisi rõõmu! Tuleks ta igawene õõ minu peale, üks ainus filmapiik kui see, on elu-aea õnneks küll!" Ja kuningapoeg piigistas omad mokad Paradiisi-neiu suu peale — — —

Järsku rakkus kõue-paak nii raste ja kange ja hirmus, kuidas seda ütsti enne kuulnud ei ole. Kõik langes kummuli. Paradiisi-neid ja aid wajuksiwad, wajuksiwad sügawamale ja sügawamale. Kuningapoeg nägi kõiki pikke pimeduse sisse langema. Nagu weike hiilgaw täht säras see weel kaugelt tema silma, siis wärises külm surma-õõg läbi tema teha. Tema filmad langesiwad finni ja elutundmine kadus temast.

Külm wihm langes tema filmi; kange wilu tuul wuhises tema ümber. „Mis olen mina teinud!" ohkas kuningapoeg. „Minna olen pattu teinud nagu Adam — olen pattu teinud ja Paradiisi-aid on sügawuse sisse langenud!" Ja tema tegi omad filmad lahti. Üht tähte nägi tema weel kaugelt, seda tähte, mis kui kadunud Paradiis säras. Seda nägi tema weel — see oli koidotäht taewa peal.

Runningapoeg tõusis üles. Tema oli paksus metsas, tuulede loopa ligikal. Tuulede ema istus tema kõrvas, silmist paistis tigheidus ja kätt tõstis wana naene ülespidi.

„Esimesel õhtal juba!“ ütles tuulede ema. „Seda mina armasin! Oleksid sina minu poeg, küll sina kotti pugema peaksid!“

„Senna tema ka pugema peab!“ ütles surm. See oli üks musta tiivadega mees, wifadiga käes.

„Surnufirstu siise peab tema pandud saama, aga ei mitte weel! Müüd kirjutan mina aga tema nime üles, lasen teda ühe aea maa-ilmas kõndida, et patust pööraks, ennast puhastaks ja parandaks. Üksford tulen mina aga tõeste. Mina tulen siis, kui tema mind ei oota; siis pistan mina teda musta firstu siise, tõstan oma pea peale ja lendan ülesse, selle tähe poole. Ka seal õitseb Paradiisi aid. On tema hea ja waga, siis wõib ta siise astuda. On aga tema mõtted ja tahtmised kurjad ja roojased ja tema süda täis pattu, siis wajub tema oma firstuga sügawamale, kui Paradiisi aid wajunud on. Ja iga tuhande aasta takka toon mina teda ford tagasi, et tema weel sügawale wajuks, eht selle tähe peale saaks, selle hiilgawa tähe peale, seal ülewal!“

Kõik ei ole kuld, mis läigib.

Mõni mees, kes seda sõna ei usu, saab petetud. Aga üht teist sõna oleks ka tarwis ja seda peaks ka tähele pandama: „Mõni asi ei läigi mitte, on aga siiski kuld“. Kes seda mitte ei usu, see petab ennast weel sagedamini. Heast haritud põldus ja heast ülespeetud ametis on palju kulda, ja hoolas käsi leiab seda ja leiab selle kõrwas ka weel rahulist südant, ja hea siidametunnistus ei läigi ka mitte, on aga rohkem wäärt, kui kuld.

Sagedast on just seal kõige wähem kulda, kus läiti ja kiitlust kõige rohkem on. Kes palju kätse, sel on wähe julgust. „Ega see koer hammusta, kes palju haugub.“ Kes palju omast rahast räägib, sellel ei ole palju. Üks mees kiitles, et temal terwe külimit kuldraha kodu oleks. Kui tema seda näitama pidi, siis tõrkus kaua wasta. Wiimas tõi karbikese wälja, mida peusse peita wõis. Aga tema ostas ennast wabandada. Kulla külimit, ütles tema, olla weikem kui wilja külimit.

Suntide keskis peab huntidega hulguma.

See tähendab: Kes meeletumate seltsa sattub, peab nendega ka meeletumaid tempusi tegema, kuida nemad teewad. Pane tähele: Ei! Sest esiteks ei pea sina mitte huntide seltsa minema, waid pead ennast nende teelt kõrwal hoidma. Teiseks,

kui sa nende eest ei pease, siis pead sa ütlema: Mina olen inimene, mitte hunt, mina ei oska nii keneast hulguda, kui teie. Kolmandeks: Kui sa arwad, et nendest muidu kuidagi lahti ei saa, siis annab majasõber luba, nendega üks ehk kaks kord haakuda, aga sina ei pea nendega mitte hammustama ja teiste lambaid mähmurdma. Muidu tuleb wiimaks tütt ja sina saad huntidega ühes mahalastud.

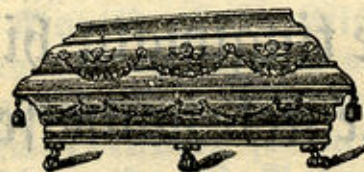
Kurjawaimu ei pea seinu peale maalitama.

Nenda ütleb üks wanasõna ja tahab sellega tähendada, et kui kurjawaimu seinu peale maalitakse, siis tuleks tema ise ka. Seda ütleb mõni, aga ta ei saa asjast õiget aru. Kurjawaimu ei wõi jo koguni seinu peale maalida, sest ega tema siis waim oleks. Tulla ei wõi tema ka, sest tema on pimeduse ahelatega pörgus koidetud. Mis se sõna siis tähendab? — Kui palju kurja peale mõeldakse, seda mõttes ette kujustakse, ehk palju sellest räägitakse, siis sigib pärast kuri himu südamesse ja seda täidetakse ka. Kui kuri waenlane mitte tulema ei pea, siis ärgu maalitagu teda mitte seinu peale! Kui ja kurja teha ei taha, siis ära mõtle ka selle peale, kus ja ka iganes oled ja liigud, ja ära räägi sellest, nagu oleks see kuidagi kene ehk naljakas.

Teadaandmine.

Taia-uulitsas, postimaja kõrwas, on raamatu kaitja Differti juures heaste koidetud

eestikeele saulu-raamtuid müüa.

Tallinnas, Püha waimo kiriku hoomis Nr. 278.

G. Andresen'i

Puusärkide magasinis

saawad kõik sugu puusärkid niheasti kõige halwemad kui ka kõige kallimad ja uhkete ehitud väga odawa hindadega müüdud ja saawad tellijatele paari tunni pärast kätte sadetud.

Martin Bockleri

wärwi a rohu-kauba magasinis

Tallinnas,

wana turul Bienerti apteeki kõrwas,

maja Nr. 163,

müiafse tingimata hinnadega
kaupmeestele müümise tarwis,
kui ka ise pruukijatele, nagu:

maaldre-wärwid, lõnga-wärwid
ja rohu-kaubad, kui ka seebi-
kiwi ja wankre-määret.

C. L. Dehio, Tapetide - Magasin

ja

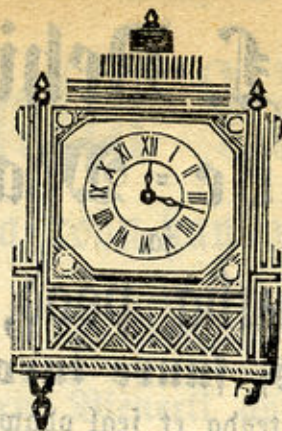
kauba pood,

Tallinnas, suure turo ääres,

annab se läbi teada et seal odawa hinna eest
saada on:

Kõige seltsi illusad tugewa paberiga seinad
Tapetid, Bortid, fuld liistud tapetide
ja ka Pildi raamide tarwis, senad afna **Molood**,
mitmed fugo **Gardina liistud, parranda**
Riided, Wafstuhid, ja weel mitmet seltsi
seinad **rull Pappid, Maflaturi Paberid**,
Liimi ja Tärklest.

Siks weel üks täieste kõige seltsi lõngade eht riide
tarwis eht wärwide kaup, peso **Soodat**, iga seltsi
terase ja rana kraami, **Lukud, Hinged, Aelad**,
Nawled, triikimise **Mafinad**, **Pajad** ja raud
Pöttid, Pannid, Wikkatid, Sirbid, Lamba willo,
willa **Kraasid**, heaste puhastud **Kanepid** ja **Lino**,
iga seltsi **Lehttubakat** ja weel kõige tangemad
jāgo **Seebi kiwi** seebi keetmise tarwis.

W. Grünbergi

Nurmaakre tööde toimetus,
Tallinnas,

Kullasepa- ja Duntli-uulitsa nurga peal, 1 Tr. üleval,
võtab kõige sugusi paran-
damise töösi vastu ja müüb
halwa hinnaga iga seltsi
uurisi hulga kaupa, nii kui
ka üksikult ja vastab nende
eest 2 aastat.